

Journalistin vastineeksi lehtiläs?

Erilaisten lehtien toimittajain piirissä on jo kauan kaivattu *journalistin* vastineeksi suomalaista sanaa — eikä kai syyttä, koska mainitun vieraan sanan vieraus on tavallista hankalampi. »Toimittaja» ja »lehtimies» tietysti useassa tapauksessa korvaavat sen, mutta eivät suinkaan aina.

Suomalaista sanaa etsittäessä osoitetaan, että on sivuutettava monet kantasanat, sellaiset kuin sanoma, päivä, aika ja toimittaa, ja turvauduttava *lehtisanaan*, joka on kyseisen käsitteen kannalta keskeinen ja merkitykseltään riittävän laaja-alainen. Sen tapaiset kuin lehteilijä ja lehdentäjä eivät tyydyttäne, mutta vähän käytettyä *las*-tyyppiä oleva johdannainen *lehtiläs*, johon viime syk-

synä päädyttiin SKS:n kielivaliokunnan työjaostossa, tuntuu tyydyttävältä.

Tähän tyyppiin kuuluu eri-ikäisiä sanoja, mutta niille yhteistä on jonkinlainen 'tekijän' merkitys: sotilas, potilas, lähettiläs, oppilas. *Oppilaan* kehitystä on voitu seurata: sanasta *oppilainen* kehkeytyy *s*-vartaloisesta asusta (oppilaisjoukko, -polvi jne.) itsenäistyen sana oppilas. Samoin voimme ajatella, että lehtialalla työskentelevä olisi »lehtiläinen» > lehtiläis- > *lehtiläs*. Helposti näkee, että useimpien tätä tyyppiä olevien sanojen kantana on teonsana — mutta onpa myös verbi *lehtiä* (puu lehtii), jonka merkitys 'tuottaa lehtiä' ei žurnalistin kaan kohdalla mene pahasti vinoon.

H. T.